

Asia: Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (POPELY/527/2024)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Eolus Energy Oy suunnittelee sähköntuotantoa tuuli- ja aurinkovoimalla Pohjois-Pohjanmaalla Alavieskassa Miehennevan alueella. Hankealueen pinta-ala on n. 950 ha, josta kahden aurinkoenergiatuotantoalueen pinta-ala on 38 ha. Tuulivoimaloita alueelle suunnitellaan rakennettavan 6 ja niiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan neljää eri reittiä alavaihtoehtoineen.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksessa kerrotaan, että hankealueelta havainnoitiin saukon lumi-, uloste- ja virtsajälkiä sekä sulana pysyviä vesistöjä. Vaikutusten arvioinnissa hankkeen merkitys lajille arvioidaan vähäiseksi, sillä selvitysalueella ei tehty havaintoja saukosta tai sille soveltuvista lisääntymis- ja levähdyspaikoista. Mikäli alueella on tehty talviaikaisia merkkejä lajin esiintymisestä, olisi syytä arvioida huolellisemmin mahdollisia vaikutuksia lajille, sillä sulana pysyvät vesistöt ovat lajille talvella tärkeitä.

Selostuksessa käytetään havaintoaineistoja määrittämään suurpetojen esiintyvyyttä alueella. Luke huomauttaa, että havaintoaineistojen perusteella ei voida sanoa lajin (esim. karhun) esiintyvän alueella satunnaisesti. Havaintoja kertyy sieltä missä ihmiset liikkuvat ja/tai ilmoittavat havainnoistaan ja siten aineiston perusteella voidaan lähinnä todeta, että alueella esiintyy karhua. Sen perusteella ei kuitenkaan voida määritellä alueen merkitystä lajille.

Ilveksen osalta selostuksessa hankkeen mahdolliset vaikutukset arvioidaan suuren kielteisiksi, sillä alueella arvioidaan olevan merkitystä ilveksen lisääntymiselinympäristönä. Haittavaikutusten lieventämisvaihtoehtoja ei selostuksessa tunnistettu ilvekselle.

Suden osalta hankkeen yhteisvaikutuksia paikalliselle susireviirille on kuvattu hyvin selostuksen kuvassa 61 (s. 169), jossa havainnollistetaan kaikki reviirille sijoittuvat tuulivoimahankkeet. Jos kuvaa haluaisi tarkentaa, voisi vielä nostaa esille reviirille jäävän ihmishäiriöttömän alueen. Luke näkee, että vaikutusten arviointia on tehty kattavasti olemassa olevaan kirjallisuuteen perehtyen. Yhteisvaikutukset sudelle arvioidaan varovaisuusperiaatteen nojalla suuren kielteisiksi.

Hankealueella tai sähkönsiirtoreitillä ei sijaitse kansainvälisesti (IBA), kansallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita. Hankealueen lähimpiin IBA- ja FINIBA-alueisiin on matkaa yli 15 kilometriä ja lähimmät MAALI-alueet sijaitsevat noin 6–15 kilometrin päässä hankealueesta.

Linnuston osalta hankkeen suurimmat vaikutukset kohdistuvat muutto- ja pesimälinnustoon. Kurjen keväinen muuttoreitti, metsähanhen keväinen ja syksyinen muuttoreitti sekä piekanan keväinen muuttoreitti ylittävät hankealueen ja hankkeen sähkönsiirtoreitin. Linnustoon kohdistuu merkittäviä vaikutuksia tuulivoimaloiden osalta. On tärkeää huomioida, että BirdLifen ilmoittamat muuttokäytävät ovat enemmän tai vähemmän ohjeellisia. Sääoloista riippuen lintujen muuttota saattaa ajoittain ylittää hankealueelle. Huomattava osa alueen isoista linnuista kurki, hanhet, maa- ja merikotka ylittivät alueen riskikorkeudella. Törmäysriskiä lisää se, että alue ja sen ympäristön pellot ovat isojen lintujen muutonaikaisia lepäilyalueita.

Selostuksessa kerrotaan hankealueella esiintyvän runsaasti metsäkanalintuja. Alueen ollessa metsäkanalinnuille soveltuvaa elinympäristöä, Luke näkee, että mahdollinen metson soidinpaikka hankealueen vieressä tulisi varmistaa ja huomioida paremmin hankkeessa. On syytä huomioida, että myös päiväreviirien alue soidinkeskuksen ympäristössä, missä koiraat aikaansa viettävät, on toimivan soitimen kannalta tärkeä. Samoin kuin sen metsäisyys ja rakenne, reviirien pysyvyyden kannalta. Metsäkanalintujen törmäämistä voimalarunkoihin voi yrittää ehkäistä maalaamalla rungot erottuvilla väreillä.

Arvokkaiden luonto- ja lintukohteiden sijaintia suhteessa tuulivoimaloihin ja aurinkopaneelikenttiin ei esitetä karttakuvina. Hankealueen luonto on melko voimakkaasti käsiteltyä, siten pienetkin arvokkaat luontokohteet kuten varttuneet tai yli 100- vuotiaat metsäkuviot tai ojittamattomat suolaikut ovat tärkeitä huomioida luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Rakennus- ja purkuvaiheiden aiheuttama häiriö on tilapäistä, mutta vaikutusten lieventämiseksi työt tulisi siitä huolimatta sijoittaa lintujen pesimäkauden ulkopuolelle.

Ihmistoiminta pirstoo ja vähentää eläimille sopivia ympäristöjä sekä katkoo ekologisia yhteyksiä. Hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityisen suurta huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen sekä ekologisen verkoston toimivuuteen. Alueen eri tuulivoima- ja muiden maankäyttöön vaikuttavien laaja-alaisten hankkeiden yhteisvaikutukset alueen eläimistöön tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Tärkeää on myös niissä tapauksissa, missä vaikutuksia voi syntyä, suunnitella toimivia lievennysratkaisuja.

3 Lausunnon tiivistelmä

Selostuksessa on käytetty monipuolisesti lähtöaineistoja ja vaikutuksia on pyritty arvioimaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Joiltain osin Luke näkee kuitenkin tarkennusten olevan paikallaan. Esimerkiksi suurpetojen osalta havaintoaineistoja käytetään määrittämään alueen merkitystä lajille. Vähäiset havainnot eivät kuitenkaan kerro alueen merkityksestä lajin elinympäristönä, vaan havainnot kertyy sieltä missä ihmiset liikkuvat ja/tai ilmoittavat havainnoistaan ja siten aineiston perusteella voidaan lähinnä todeta, että alueella esiintyy esim. karhua.

Ihmistoiminta pirstoo ja vähentää eläimille sopivia ympäristöjä sekä katkoo ekologisia yhteyksiä. Hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityisen suurta huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen sekä ekologisen verkoston toimivuuteen. Alueen eri tuulivoima- ja muiden maankäyttöön vaikuttavien laaja-alaisten hankkeiden yhteisvaikutukset alueen eläimistöön tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Tärkeää on myös niissä tapauksissa, missä vaikutuksia voi syntyä, suunnitella toimivia lievennysratkaisuja.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 29.09.2025 klo 14:33:11.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: